

ابر حامی

آگاهی، بهبودی، رشد؛
برای همزیستان سرطان

آموزش‌های عمومی سامانه ابر حامی
www.abrhami.ir

بی‌هوشی

بی‌هوشی

بی‌هوشی، دارویی است که شما را از احساس درد در طی برخی از اقدامات پزشکی باز می‌دارد. انواع مختلفی از بی‌هوشی وجود دارد. نوع بی‌هوشی مناسب هر فرد، به روش درمان و سلامت عمومی فرد، بستگی دارد.

انواع بی‌هوشی

بی‌حسی موضعی (Local anesthesia)

این بی‌هوشی تزریقی است که باعث بی‌حس شدن ناحیه عمل می‌شود و بدان معناست که در آن ناحیه، احساسی نخواهید داشت. به این نوع بی‌حسی، بی‌حسی موضعی نیز می‌گویند.

معمولاً برای انجام عمل‌های کوچک بی‌حسی موضعی دریافت می‌کنید. به عنوان مثال، ممکن است برای بیوپسی (برداشت نمونه کوچکی از بافت)، بی‌حسی موضعی دریافت کنید. بی‌حسی این ناحیه تا چند ساعت باقی می‌ماند. ممکن است هنگام بی‌حسی موضعی، بیدار و هوشیار باشید. یا ممکن است با دارو، آرام و خواب‌آلود شوید که به آن استفاده از آرام‌بخش می‌گویند. در ادامه می‌توانید در مورد آن بیشتر بدانید.

بی‌حسی منطقه‌ای (Regional anesthesia)

بی‌حسی منطقه‌ای، درد را در ناحیه خاصی از بدن، مسدود می‌کند. ممکن است؛ مانند بی‌حسی موضعی یک تزریق دریافت کنید یا تزریق داخل وریدی (IV) داشته باشید، که در آن، داروی بی‌حس‌کننده به داخل رگ تزریق می‌شود. بی‌حسی منطقه‌ای، درد بعد از عمل را نیز، تسکین می‌دهد. این امر بهبودی را آسان‌تر می‌کند.

دو نوع بی‌حسی منطقه‌ای وجود دارد. بی‌حسی منطقه‌ای ممکن است در قالب "بلاک (مسدود کردن) اعصاب محیطی" انجام شود. پزشک ممکن است این نوع را برای عملی روی دست، بازو، یا پا، استفاده کند. این بی‌حسی، احساس در اعصاب این نواحی را مسدود می‌کند.

نوع دیگری از بی‌حسی منطقه‌ای، بی‌حسی اپیدورال یا نخاعی است. این نوع بی‌حسی، از درد در شکم یا نیمه پایینی بدن، از جمله لگن، راست‌روده و پاها جلوگیری می‌کند.

آرام‌بخش

آرام‌بخش دارویی است که موجب احساس آرامش و خواب‌آلودگی می‌شود. این دارو می‌تواند در قالب قرص یا مایعی خوراکی، یا از طریق تزریق وریدی (IV)، استفاده شود. پزشک ممکن است از داروی آرام‌بخش همراه با بی‌حسی موضعی یا منطقه‌ای استفاده کند. این رویه، می‌تواند شما را تسکین داده و درد را کاهش دهد.

آرام‌بخشی، دارای سه سطح می‌باشد:

حداقل آرام‌بخشی

این نوع، باعث آرامش شما می‌شود. اگر احساس اضطراب یا تنش می‌کنید، به شما کمک می‌کند در طول آزمایش یا عمل، احساس راحتی کنید. در این سطح، در حین عمل بیدار هستید و می‌توانید صحبت کنید.

آرام‌بخشی متوسط

این نوع آرام‌بخش، درد را کاهش داده و باعث می‌شود آگاهی شما از اطرافتان، کاهش یابد. نام دیگر آن، «آرام‌بخشی آگاهانه» (conscious sedation) است. ممکن است بتوانید صحبت کنید و به سؤالات پاسخ دهید، یا ممکن است چرت بزنید. این نوع آرام‌بخش را می‌توانید برای یک جراحی کوچک همراه با بی‌حسی موضعی یا منطقه‌ای داشته باشید. همچنین، ممکن است با دریافت این سطح از آرام‌بخشی، جراحی را به یاد نیاورید.

آرام‌بخش عمیق

شما در این سطح، آگاه نیستید و معمولاً نمی‌توانید صحبت کنید یا به سؤالات پاسخ دهید. برای کاهش هرگونه ناراحتی، ممکن است داروی مسکن دریافت کنید. همچنین ممکن است داروهایی مصرف کنید که بر حافظه شما تأثیر می‌گذارد، بنابراین رویه جراحی را به‌خاطر نمی‌آورید. پزشکان ممکن است از اکسیژن یا لوله تنفسی استفاده کنند تا در طول آرام‌بخشی عمیق، به‌خوبی تنفس کنید.

بی‌هوشی عمومی (general anesthesia)

هنگام بی‌هوشی عمومی، ناهوشیار هستید. این حالت، شبیه به خواب است، اما تنها زمانی از خواب بیدار می‌شوید که اثر داروهای بی‌هوشی از بین برود. یا ممکن است پزشکان برای بیدار کردن شما، از داروهای دیگری استفاده کنند. پزشکان، معمولاً از بی‌هوشی عمومی جراحی‌های بزرگ استفاده می‌کنند.

اعضای تیم بیهوشی

تیم بیهوشی، ممکن است شامل چند نفر باشد.

متخصص بیهوشی

این پزشک، متخصص در بیهوشی و مراقبت از افرادی است که تحت بیهوشی قرار دارند. این فرد، تیم بیهوشی شما را رهبری خواهد کرد.

جراح

در برخی موارد، دکتری که جراحی را انجام می‌دهد ممکن است بیهوشی را نیز انجام دهد. این امر به‌ویژه راجع به بی‌حسی موضعی، صادق است.

پرستار بیهوشی

پرستاری دارای مدرک با آموزش تخصصی بیهوشی است.

دستیار بیهوشی

دستیار بیهوشی، بالینگری با مدرک دانشگاهی و آموزشی ویژه، در زمینه مراقبت از بیهوشی است. آنها در مراقبت از بیماران در حین و پس از بیهوشی تخصص دارند.

آماده‌شدن برای بیهوشی

ممکن است متخصص بیهوشی، قبل از بیهوشی عمومی با شما ملاقات کند. همچنین به برخی از سؤالات پاسخ خواهید داد. این سؤالات ممکن است در فرمی کاغذی باشند، یا ممکن است کسی سؤالات را از شما بپرسد. این موارد ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- سلامتی شما در حال حاضر و در گذشته.
- لیست داروها، ویتامین‌ها و مکمل‌های گیاهی که مصرف می‌کنید، از جمله محصولات تجویز شده و یا بدون نسخه.
- هرگونه حساسیت، از جمله حساسیت غذایی، دارویی و مواردی مانند لاتکس.
- هر نوع بیهوشی که قبلاً داشتید و تجربه شما در حین و پس از بیهوشی‌های قبلی.
- مصرف مواد مخدر، الکل و تنباکو.

مهم است به این سؤالات صادقانه و درست پاسخ دهید. این اطلاعات به آنها کمک می‌کند تا حادامکان، بیهوشی بدون خطری را به شما ارائه دهند.

همچنین ممکن است قبل از بیهوشی عمومی، به آزمایش خون یا سایر معاینات نیاز داشته باشید. این معاینات، به ایمن‌تر شدن تجربه‌ی شما از بیهوشی، کمک می‌کند.

قبل از بیهوشی عمومی

احتمالاً لازم است حداقل 6 ساعت قبل از بیهوشی عمومی، چیزی نخورید یا ننوشید مگر اینکه پزشک به شما بگوید مشکلی ندارد. ممکن است بتوانید تا زمان معینی مایعات شفاف بنوشید.

ممکن است لازم باشد قبل از بیهوشی عمومی، مصرف داروهای معمول خود را قطع کنید. برخی از داروها، می‌توانند روی بیهوشی یا جراحی شما تأثیر بگذارند. اما قبل از قطع مصرف هر نوع دارو، با پزشک خود مشورت کنید.

در صورت داشتن دندان‌های لق یا بریج‌های دندانی، به پزشک اطلاع دهید. برخی از انواع بیهوشی، ممکن است شامل حرکاتی در ناحیه دهان باشد، مانند قراردادن یک لوله. تیم درمانی می‌خواهد از دندان‌های شما، محافظت کند.

در طول بیهوشی عمومی چه اتفاقی می‌افتد؟

بیهوشی عمومی را به یکی از روش‌های زیر دریافت خواهید کرد:

- از طریق تزریق داخل وریدی، IV که در رگ بازو قرار می‌گیرد.
- از طریق ماسک صورت یا لوله‌ای در نای. این روش، به شما در تنفس دارو کمک می‌کند.
- هر دو روش فوق

احتمالاً در کمتر از 1 دقیقه، اثرات بیهوشی را احساس خواهید کرد.

تیم درمانی، قبل از بیهوشی، وسایلی را روی بدن شما قرار می‌دهد. برای مثال، ممکن است از یک وسیله کوچک روی انگشت شما برای سنجش میزان اکسیژن موجود در خون، استفاده شود. این دستگاه‌ها به تیم درمان کمک می‌کنند دمای بدن، فشارخون، ضربان قلب و تنفس شما را تحت نظر بگیرند. تیم درمانی از نرمال بودن علائم حیاتی شما در طول عمل، مطمئن خواهد شد. آنها همچنین سطح بیهوشی شما را پیگیری می‌کنند تا مطمئن شوند که تا زمان مناسب، از خواب بیدار نمی‌شوید.

متخصص بیهوشی، پس از پایان عمل، بیهوشی را متوقف می‌کند. آنها، همچنین، ممکن است داروهایی را برای کمک به بیدار شدن شما، استفاده کنند. در مرحله بعد به اتاق ریکاوری خواهید رفت. پرستاران آموزش دیده در آن بخش، از شما مراقبت خواهند کرد تا به طور کامل از هوشیار شوید.

عوارض جانبی احتمالی بیهوشی

بیهوشی برای اکثر افراد بی‌خطر است. عوارض جانبی، ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- گیجی، خواب‌آلودگی
- حالت تهوع یا استفراغ
- لرزش بدن
- خشکی دهان یا گلودرد. اگر تیم جراحی، لوله‌ای برای کمک به تنفس شما در طول عمل قرار دهد، ممکن است دچار این مشکل شوید.

این عوارض موقتی هستند و تیم درمانی، به شما در مدیریت آنها کمک می‌کند.

آسیب جدی و مرگ، از عوارض جانبی نادر بیهوشی می‌باشد. خطرات، ممکن است برای افراد مسن، به‌ویژه افرادی که بیماری قلبی یا ریوی شدید دارند، بیشتر باشد.

آگاهی حین بیهوشی یکی از عوارض جانبی نادر است؛ و به این معنا است که فرد برای مدت کوتاهی در طول عمل، از خواب بیدار می‌شود. از هر 1000 نفر، 1 یا 2 نفر به این عارضه مبتلا می‌شوند.

عوامل خطر برای آگاهی حین بیهوشی عبارت‌اند از:

- جراحی اضطراری
- استفاده طولانی‌مدت از برخی داروها از جمله آرام‌بخش‌ها، مواد افیونی و داروهای ضد تشنج
- مشکلات قلبی و عروقی
- مصرف روزانه الکل
- سیگار کشیدن در حال حاضر یا در گذشته

بهبودی پس از بیهوشی عمومی

مدتی طول می‌کشد تا پس از بیهوشی عمومی به حالت عادی برگردید. حداقل تا 24 ساعت پس از بیدارشدن از خواب ناشی از بیهوشی، از فعالیت‌های زیر، خودداری کنید.

- رانندگی
- راندن ماشین‌آلات سنگین
- تصمیم‌گیری‌های مهم

سرعت واکنش و قضاوت شما ممکن است برای مدتی پس از بیهوشی، کند یا متفاوت باشد.

اگر از روند بهبودی پس از بیهوشی راضی نیستید، فوراً با تیم درمانی خود تماس بگیرید.

از تیم درمانی بپرسید که چه زمانی می‌توانید دوباره مصرف داروهای معمول خود را شروع کنید. همچنین بپرسید چه زمانی برای تغذیه و استفاده از نوشیدنی‌ها مناسب خواهد بود. ممکن است در هضم غذاهای سنگین مشکل داشته باشید. ممکن است با نوشیدن مایعات و سپس خوردن غذاهای سبک شروع کنید، تا زمانی که دوباره احساس سلامت کنید. نمونه‌هایی از غذاهای سبک عبارت‌اند از:

- آب گوشت یا سوپ
- چای یا قهوه سیاه
- ماست
- ژلاتین
- نان تست، کراکر یا برنج ساده

سؤالاتی که باید از تیم درمانی خود بپرسید

ممکن است بخواهید این سؤالات را قبل از بیهوشی بپرسید:

- آیا در مورد نوع بیهوشی، گزینه‌هایی برای انتخاب دارم؟
- خطرات و عوارض هر نوع بیهوشی چیست؟
- چگونه می‌توانم از خطرات و عوارض، پیشگیری کرده یا آنها را کاهش دهم؟
- آیا قبل از بیهوشی، به آزمایش نیاز دارم؟
- امکان دارد خانواده‌ام با من به اتاق عمل بیایند؟

- آیا می‌توانم هر وسیله الکترونیکی یا هدفون را به اتاق عمل بیاورم؟
- قبل، حین و بعد از عمل، چه مراقبت‌هایی خواهم داشت؟

منابع مرتبط

[جراحی سرطان چیست؟](#)

[چه چیزی در هنگام انجام جراحی انتظار می‌رود](#)

[عوارض جانبی جراحی](#)

اطلاعات بیشتر

[انجمن آمریکایی بیهوشی: بیهوشی 101](#)

[بیهوشی: MedlinePlus](#)